

Kalvningsguide

Saker du behöver hemma för kalvningar:

- Mild tvål
- Ljummet rent vatten i en ren hink
- Rektalhandskar (gärna som går runt huvudet så de hålls uppe under förlossningen)
- Mycket glidslem (1-5 liter)
- Förlossningskedja eller rep med handtag

Eftervård av nyfödd kalv och nyförlöst ko

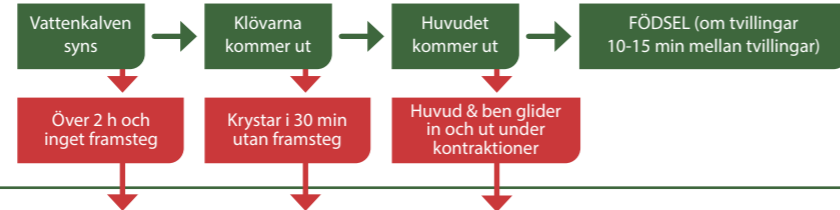
Öppningsfas 2 till 6 timmar (längre om kvigor)

- Oro
- Söker ensamhet
- Flyttar vikt mellan benen
- Tittar eller sparkar mot magen
- Kastar med svansen eller lyfter den
- Flytningar som är mer lättflytande än tidigare

Utdrivningsfas 0,5 till 2 timmar (längre om kvigor)

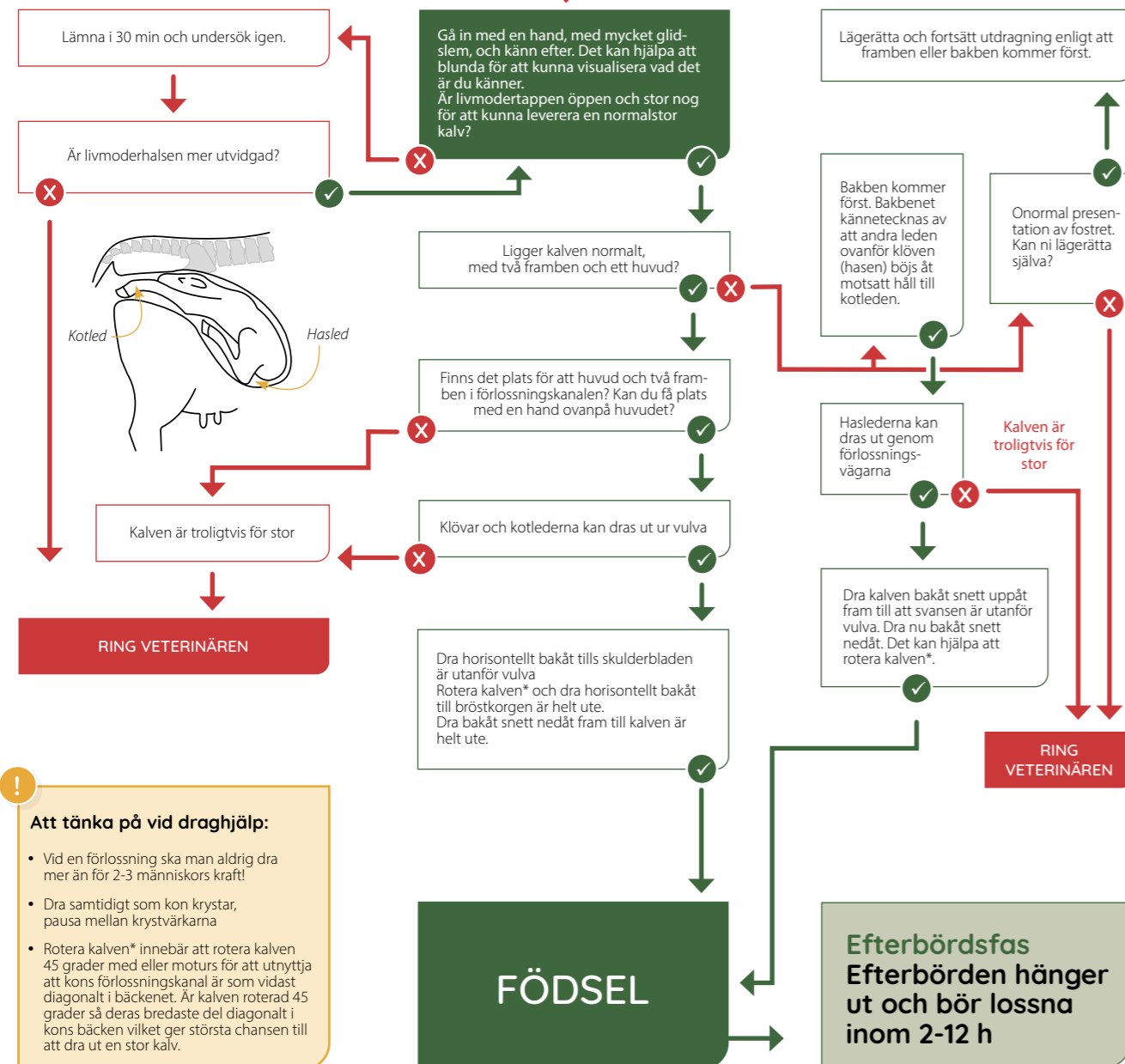
Kriterier för förloppet:

- Vattenkalven syns och brister (fostervattnet har gått)
- Regelbundna kraftiga krystvärkar
- Fosterdelar börjar synas i förlossningsvägarna
- Ständigt framåtskridande förlopp

När är det dags att ingripa?

- Värkar och tecken på smärta från buken i mer än 3 timmar utan att vattenkalven syns
- Fostervattnet har gått men inga synliga fosterdelar inom 1-2 timmar
- Vattenkalven eller fosterdelar syns men inga krystningar inom 30 minuter
- Kon verkar mycket medtagen
- Om något annat än två klövar tillsammans med ett eventuellt huvud syns i förlossningsvägarna; en svans, ett ben eller bara huvudet

Att tänka på vid draghjälp:

- Vid en förlossning ska man aldrig dra mer än för 2-3 människors kraft!
- Dra samtidigt som kon krystar, pausa mellan krystvärkarna
- Roter kalven* innebär att rotera kalven 45 grader med eller moturs för att utnyttja att kons förlossningskanal är som vidast diagonalt i bäckenet. Är kalven roterad 45 grader så deras bredaste del diagonalt i kons bäcken vilket ger största chansen till att dra ut en stor kalv.

Kalven föds

Hjälp till att avlägsna fostervätska och slem från nos och mun.

Direkt vid födsel

Stimulera andning om kalven kommer igång långsamt:

- Lägg kalven på bröstet
- Kläm/nyp nosens mellanvägg
- För in ett halmstrå i nosen och kittla
- Massera och coupera (klappa med kupad hand) bröstkorgen
- Gnugga kalven med torr och ren halm

Kalven bör andas regelbundet och hålla upp sitt huvud inom 5 minuter samt påbörja resningsförsök efter ca 15 min.

Eftervård kalv

Råmjölk är avgörande för kalvens start i livet. Kalven ska börja försöka dia inom 1 timme och ska ha diat ordentligt i totalt 20 min inom de första 2 timmarna. Om kalven ej diar på eget initiativ eller kon ej låter den dia inom 2 timmar bör man ingripa. Hjälp kalven att dia eller mjölka ur 3-4 liter råmjölk och ge via nappflaska. Är kalven så medtagen att den inte tar nappen kan man sonda råmjölken eller ringa veterinär för råd.

Förse kalven med en ren och torr liggyta samt erbjud vatten och foder till kon.

Vid navelinfektioner i besättningen kan naveldopp eller spray med klorhexidin användas, noggrann hygien är då viktigt.

Om ko och kalv separeras omgående ska kalven få i sig sitt första mål råmjölk inom 6 timmar men rekommendationen är 1 timme.

Rekommenderad råmjölksutfodring:

- Måltid 1: 3-4 liter inom 1 timmes ålder
- Måltid 2: 2-4 liter vid 6 timmars ålder
- Måltid 3: 2-4 liter vid 12 timmars ålder

Har förlossningshjälp behövs är chansen stor att kalven inte uppvisar någon sugreflex. Var extra uppmärksam på kalvar som du behövt hjälpa till att förlösa

Dagen efter kalvning:

- Öronmärk kalven
- Förflytta ko och kalv från kalvningsbox
- Om ko och kalv förflyttas till grupp med andra djur ge kalven tillgång till en kalvgömma

Om kalvningen varit svår kan det vara aktuellt att husera ko och kalv själva i några dagar innan de introduceras till resten av gruppen.

Om man behöver ingripa vid kalvningen:

- Kontrollera att det inte finns en andra kalv i livmodern
- Kontrollera för förlossningsskador, om något upptäcks ring veterinären!

Om kalven är medtagen eller om om kon får nedsatt allmäntillstånd, feber eller inte kan resa sig efter förlossningen
RING VETERINÄREN FÖR RÅD!

Kontaktlista
